

Нова школа

Простір
освітніх
можливостей

ПРО ДОКУМЕНТ

ВСТУПНЕ СЛОВО МІНІСТРА

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗМІН

МЕТА НОВОЇ ШКОЛИ

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ ЖИТТЯ

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА

ВМОТИВОВАНИЙ УЧИТЕЛЬ

ОРІЄНТАЦІЯ НА УЧНЯ

ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ

НОВА СТРУКТУРА

•ПОЧАТКОВА ОСВІТА

•БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

•ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

АВТОНОМІЯ ШКОЛИ І ЯКІСТЬ ОСВІТИ

СПРАВЕДЛИВЕ ФІНАНСУВАННЯ І РІВНИЙ ДОСТУП

РЕФОРМА НА ДЕСЯТИРІЧЧЯ

•ПЕРША ФАЗА (2016—2018 рр.)

•ДРУГА ФАЗА (2019—2022 рр.)

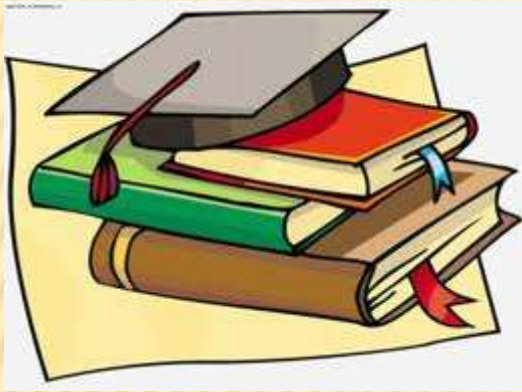
•ТРЕТЯ ФАЗА (2023—2029 рр.)

Починаємо реформу, яка на десятиріччя визначить освітній ландшафт України. Ми прагнемо побудувати суспільство освіченого загалу

Лілія Гриневич, Міністр освіти і науки

ОБГРУНТУВАННЯ ЗМІН

*УКРАЇНСЬКА ШКОЛА НЕ
ГОТУЄ ДО УСПІШНОЇ
САМОРЕАЛІЗАЦІЇ В ЖИТТІ.
УКРАЇНСЬКИЙ ШКОЛЯР
ОТРИМУЄ В ШКОЛІ
ЗДЕБІЛЬШОГО СУМУ ЗНАНЬ.
ПОТРІБНА ДОКОРІННА
РЕФОРМА*

МЕТА НОВОЇ ШКОЛИ

«Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності».

Проект Закону України «Про освіту» №3491-д від
04.04.2016

ВИПУСКНИК НОВОЇ ШКОЛИ

Особистість *Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення*

Патріот *Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення*

Інноватор *Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя*

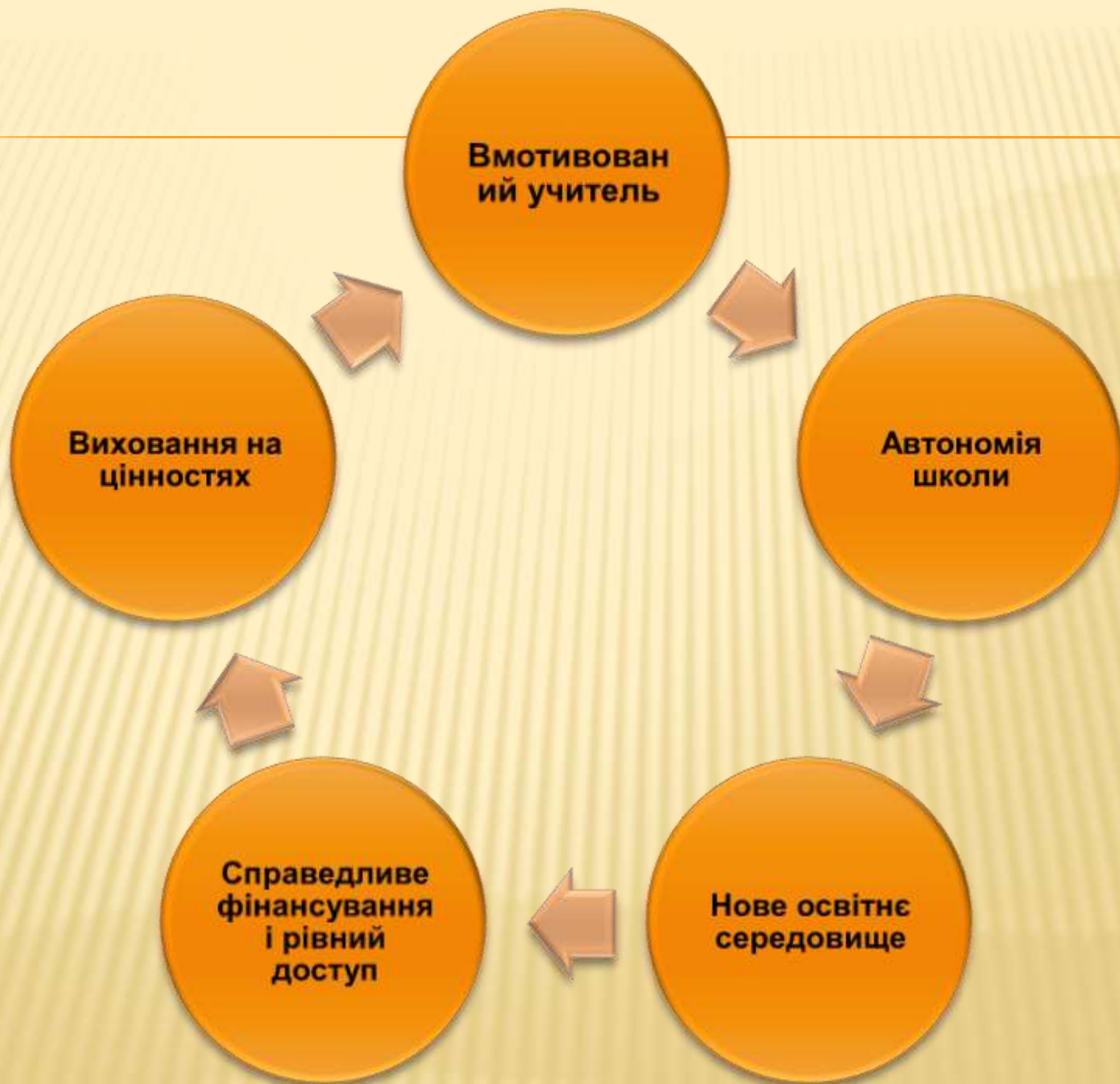
**ОСВІЧЕНІ УКРАЇНЦІ,
ВСЕБІЧНО
РОЗВИНЕНІ,
ВІДПОВІДАЛЬНІ
ГРОМАДЯНИ І
ПАТРІОТИ, ЗДАТНІ ДО
ІННОВАЦІЙ, – ОСЬ ХТО
ПОВЕДЕ УКРАЇНСЬКУ
ЕКОНОМІКУ ВПЕРЕД У
XXI СТОЛІТТІ**

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

- Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.
- Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно.
- Наскрізний процес виховання, який формує цінності.
- Децентралізація та ефективне управління, що надасть школі реальну автономію.
- Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.
- Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм.
- Нова структура школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя.
- Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ ЖИТТЯ

“Компетентність – динамічна комбінація знань, способів мислення, поглядів, цінностей, навичок, умінь, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність”.

Спілкування державною мовою

Це вміння усно і письмово

висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів). Здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні, на роботі, вдома, у вільний час. Усвідомлення ролі ефективного спілкування.

Спілкування іноземними мовами.

Уміння належно розуміти висловлене іноземною мовою, усно і письмово висловлювати і тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди (через слухання, говоріння, читання і письмо) у широкому діапазоні соціальних і культурних контекстів.
Уміння посередницької діяльності міжкультурного спілкування

Математична грамотність.

Уміння застосовувати математичні (числові та геометричні) методи для вирішення прикладних завдань у різних сферах діяльності. Здатність до розуміння і використання простих математичних моделей. Уміння будувати такі моделі для вирішення проблем.

Компетентності в природничих науках і технологіях.

Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності. Уміння застосовувати науковий метод, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати результати.

Інформаційно-цифрова компетентність передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні. Інформаційна й медіаграмотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, роботи з базами даних, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці. Розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо).

Уміння навчатися впродовж життя
Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових вмінь і навичок, організації навчального процесу (власного і колективного), зокрема через ефективне керування ресурсами та інформаційними потоками, вміння визначати навчальні цілі та способи їх досягнення, вибудовувати свою навчальну траєкторію, оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

Соціальні і громадянські компетентності.

Усі форми поведінки, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, на роботі. Уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів

Підприємливість.

Уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. Здатність до підприємницького ризику.

Загальнокультурна грамотність. Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного

Екологічна грамотність і здорове життя.

Уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, здатність і бажання дотримуватися здорового способу життя.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- вміння читати і розуміти прочитане
- вміння висловлювати думку усно і письмово
- критичне мислення
- здатність логічно обґрунтовувати позицію
- ініціативність
- творчість
- вміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення
- вміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект
- здатність до співпраці в команді.

**Математична
грамотність**

**Цифрова
грамотність**

**Рідна та
державна мови**

Іноземні мови

**Підприємливіс
ть**

**Природничі науки і
технології**

Культура

**Особистіс
ть
Інноватор
Патріот**

Соціальність

**Екологія і
здоров'я**

**Уміння навчатися
впродовж життя**

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах, стосунках;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства

**В ОСНОВІ ПЕДАГОГІКИ
ПАРТНЕРСТВА – СПІЛКУВАННЯ,
ВЗАЄМОДІЯ ТА СПІВПРАЦЯ МІЖ
УЧИТЕЛЕМ, УЧНЕМ І БАТЬКАМИ.
УЧИТЕЛЬ МАЄ БУТИ ДРУГОМ, А
РОДИНА – ЗАЛУЧЕНА ДО
ПОБУДОВИ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ
ДИТИНИ**

ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ

- ✘ морально-етичні (гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей),
- ✘ соціально-політичні (свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність).

НОВА СТРУКТУРА

- ✘ початкова освіта (тривалість чотири роки);
- ✘ базова середня освіта, яка здобувається в гімназії (тривалість п'ять років);
- ✘ профільна середня освіта, яка здобувається в ліцеї або закладах професійної освіти (тривалість три роки).

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

ПОЧАТКОВА ОСВІТА НОВОЇ ШКОЛИ
ПОДІЛЯТИ- МЕТЬСЯ НА ДВА ЦИКЛИ:

- ✘ ПЕРШИЙ, АДАПТАЦІЙНО-ІГРОВИЙ (1-2 КЛАСИ);

- ✘ ДРУГИЙ, ОСНОВНИЙ (3-4 Класи).

ПЕРШИЙ ЦИКЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

- ✘ • навчальні завдання і час на їхнє виконання будуть враховувати індивідуальні особливості;
- ✘ • навчальний матеріал можна буде інтегрувати в змісті споріднених предметів або вводити до складу предметів у вигляді модулів;
- ✘ • обсяг домашніх завдань буде обмежено;
- ✘ • навчання буде організовано через діяльність, ігровими методами як у класі, так і поза його межами;
- ✘ • учитель матиме свободу вибору (створення) навчальних програм у межах стандарту початкової освіти;
- ✘ • оцінки не будуть виставлятися; найважливіше завдання вчителя – підтримувати в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання.

У ДРУГОМУ ЦИКЛІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УЧНІВ БУДЕ ФОРМУВАТИСЯ ПОЧУТТЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ Й САМОСТІЙНІСТЬ

- ✘ • у процесі навчання будуть використовуватися методи, які вчать робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям, враховують індивідуальність учня;**
- ✘ • запроваджується предметне навчання; частина предметів буде оцінюватися.**

БАЗОВА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

- ✘ ПЕРШИЙ, АДАПТАЦІЙНИЙ (5-6 КЛАСИ);

- ✘ ДРУГИЙ, БАЗОВЕ ПРЕДМЕТНЕ НАВЧАННЯ (7-9 КЛАСИ).

ПРОФІЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

- ✘ • **академічне**, із поглибленим вивченням окремих предметів з орієнтацією на продовження навчання в університеті;
- ✘ • **професійне**, яке поряд з отриманням повної загальної середньої освіти забезпечує отримання першої професії (не обмежує можливість продовження освіти).

Початкова
школа

- 1 цикл
- 2 цикл

Початкова
школа

Базова
середня
освіта

- 1 цикл
- 2 цикл

Гімназія

Профільна
середня
освіта

- 1 цикл
- 2 цикл

Ліцей

- Академічний
- Професійний
- Коледж,
технікум

АВТОНОМІЯ ШКОЛИ І ЯКІСТЬ ОСВІТИ

**Освітня програма
закладу**

**Навчальний план
закладу**

**Програми навчальних
предметів**

СПРАВЕДЛИВЕ ФІНАНСУВАННЯ І РІВНИЙ ДОСТУП

«Держава забезпечує асигнування на освіту в розмірі не меншому 7 відсотків валового внутрішнього продукту за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством».

Проект нового
базового Закону
України “Про освіту”,
Стаття 78

РЕФОРМА НА ДЕСЯТИРІЧЧЯ

- × *Перша фаза
(2016-2018 рр.)*
- × *Друга фаза
(2019-2022 рр.)*
- × *Третя фаза
(2023-2029 рр.)*